

§ 27, stk. 2, 1. led, har under tjeneste i Danmark i fredstid navnlig betydning for, at overordnet militært personel og militærpolitiet kan håndhæve »ro og orden« i garnisonsbyer, under øvelser med deltagelse af udenlandske styrker, under landlov og i forbindelse med hjemsendelse af grupper af værnepligtige, idet en overtrædelse af bestemmelsen vil skulle behandles som militær straffesag. En tilsvarende overtrædelse af politivedtægten vil skulle behandles af de civile myndigheder, og vil ikke give de militære myndigheder samme håndhævelsesmulighed.

Under tjeneste uden for landets grænser har bestemmelsen til formål at beskytte personellet mod strafforfølgning efter den dér gældende lovgivning, da muligheden for at straffe efter dansk lovgivning normalt vil være en forudsætning for, at udenlandske myndigheder vil afstå fra strafforfølgning efter deres egen lovgivning.

Bestemmelsens 2. led om strafansvar for den, der viser sig synligt beruset i uniform, har til formål at beskytte forsvarets renommé.

3.10.2. Udvalgets overvejelser

Angående bestemmelsens 1. led finder udvalget, at de hensyn, der ligger bag den gældende regel, gør det velbegrunderet at opretholde bestemmelsen for dansk personel, der gør tjeneste i udlandet.

Blandt andet under hensyn til kommissoriet om så vidt muligt at sidestille militært personel med øvrige borgere, har udvalget imidlertid overvejet om bestemmelsens 1. led om strafansvar for den, »der forstyrrer den offentlige orden« inden for landets grænser, fortsat også bør omfatte militært personel, der er i civil.

Et flertal af udvalgets medlemmer finder ikke, at denne bestemmelse bør finde anvendelse i Danmark i fredstid, når den pågældende ikke er i uniform. Det er disse medlemmers opfattelse, at bestemmelsen i hvert fald ikke bør finde anvendelse på enkeltpersoner i civil, da politivedtægten tilsvarende bestemmelse findes at give tilstrækkelig hjemmel til at skride ind over for u hensigtsmæssig optræden inden for landets grænser. I stedet bør der formuleres en bestemmelse, der alene gælder i udlandet.

Om den nærmere begrundelse henvises til flertallets udtalelse i betænkningen, side 280.

Et mindretal af udvalgets medlemmer finder, at den gældende bestemmelse i § 27, stk. 2, 1. led, er nødvendig at opretholde ikke mindst af hensyn til det udsendte personels retsbeskyttelse. Efter mindretallets opfattelse, kan det ikke med den fornødne sikkerhed afvises, at lokale myndigheder i et modtagerland vil nægte at udlevere eventuelt tilbageholdt dansk militært per-

sonel til dansk retsforfølgning for sådanne forhold, når den straffebestemmelse, som danske myndigheder i den givne situation kan påberåbe sig, udelukkende er en bestemmelse, der gælder for dansk personel under tjeneste i udlandet. Der vil typisk være tale om situationer, hvor den pågældende danske militærperson er anholdt eller i øvrigt tilbageholdt af lokale myndigheder, således at danske myndigheder må søge at overbevise de pågældende lokale myndigheder om, at grundlaget for udlevering til dansk retsforfølgning foreligger i overensstemmelse med den indgåede aftale om fordeling af jurisdiktionskompetencen.

Mindretallet finder på denne baggrund ikke at kunne se bort fra, at en ophævelse af den gældende bestemmelse kan indebære en risiko for en svækkelse af retsbeskyttelsen for dansk personel, der gør tjeneste i andre lande.

Om den nærmere begrundelse henvises til mindretallets udtalelse i betænkningen, side 283.

For så vidt angår bestemmelsens 2. led om strafansvar for at vise sig synlig beruset i uniform er der enighed om at opretholde denne del af bestemmelsen.

3.10.3 Forsvarsministeriets overvejelser

Militært personel bør så vidt muligt sidestilles med øvrige borgere, i det omfang særlige grunde ikke taler for det modsatte. Henset hertil og til de af udvalgets flertal anførte grunde er flertallets forslag til en straffebestemmelse om forstyrrelse af den offentlige orden indarbejdet i lovforslaget.

Der henvises til lovforslagets § 23 og de særlige bemærkninger hertil.

3.11. Forenings- og forsamlingsfrihed, militær straffelov § 29

3.11.1. Gældende ret

Efter militær straffelov § 29 kan forsvarsministeren under ekstraordinære forhold forbyde, at personer, der hører til det militære forsvaret, deltager i politiske foreninger eller forsamlinger.

Den gældende bestemmelse har navnlig til formål at beskytte forsvarets omdømme under væbnet konflikt eller ved truende udsigt hertil såvel i Danmark som i udlandet, hvor militært personels deltagelse i visse foreninger eller forsamlinger kan sætte spørgsmålstegn ved deres loyalitetsforhold i forhold til den opståede konflikt eller kan have en negativ signalværdi i forhold til befolkningen.

Bestemmelsen kan også ses som en beskyttelse af forsvaret mod påvirkning af organisationer, der har til